

PARLAMENTUL ROMÂNIEI CAMERA DEPUTAȚILOR

COMISIA PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT, ȘTIINȚĂ, TINERET ȘI SPORT

BUCUREȘTI: 22 octombrie 1998
Nr.719/XVIII/9

PROCES – VERBAL

al ședinței Comisiei din ziua de 21 octombrie 1998

La lucrările Comisiei sunt prezenți 23 deputați, fiind absenți motivat 6 deputați.

La lucrările Comisiei participă ca invitați:

Biserica Ortodoxă Română:

Înalt Prea Sfinția Sa Dr. Daniel Ciobotea – Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Biserica Romano-Catolică:

1. Înalt Prea Sfinția Sa Dr. Ioan Robu – Arhiepiscop al Arhiepiscopiei Romano-Catolice București
2. Înalt Prea Sfințitul Gyorghy Jakubinyi – Arhiepiscop al Arhiepiscopiei Romano-Catolică Alba-Iulia

Biserica Reformată:

Domnul Episcop Csiha Kalman, Episcopul Eparhiei Reformate din Ardeal (Cluj-Napoca).

Biserica Greco-Catolică:

Prea Sfinția Sa Alexandru Mesian – Episcop de Lugoj – Mitropolia Română Unită cu Roma (Greco-Catolică) Alba-Iulia și Făgăraș – Blaj

Cultul Baptist:

Domnul Aurel Gacea, Secretar General al Uniunii Bisericilor Creștine Baptiste

Cultul Musulman

Domnul Ablachim Ibrachim, Consilier al Muftiatului Cultului Musulman (Constanța)

Secretariatul de Stat pentru Culte

1. Domnul Florinel Șerbănescu, Director al Direcției Relații Culte;
 2. Domnul Petrică Tănăsescu – Consilier
- Prea Înalții Prelați sunt însoțiți de următorii consilieri:

Biserica Ortodoxă Română:

Diacon Nicu Octavian – Consilier, Patriarhia Română

Biserica Romano-Catolică:

1. Preot Pall Vicențiu, Profesor – Arhiepiscopia Romano-Catolică București
2. Domnul Nagy Benedek, referent al Arhiepiscopiei Romano-Catolice Alba-Iulia

Biserica Reformată:

Prof. Elek Tokeș, Consilier Eparhia Reformată din Ardeal (Cluj-Napoca)

Biserica Greco-Catolică:

Preot Ioan Fărcaș, Protopop de Blaj

Cultul Baptist:

Pastor Liviu Căprar, Consilier al Uniunii Bisericilor Creștine Baptiste

Lucrările ședinței sunt conduse de dl. Anghel Stanciu președintele Comisiei.

Comisia a adoptat cu unanimitate de voturi următoarea ordine de zi:

1. Proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr.36/1997 privind modificarea și completarea Legii învățământului nr.84/1995 (continuarea analizei și dezbaterii - art.9 și Cap.Dispoziții tranzitorii și finale).
2. Votul final asupra proiectului de lege menționat la pct.1.

Dl. președinte Anghel Stanciu informează Comisia că au primit în mape o documentare referitoare la art.9 alin.(1) și (2), în speranța că pot fi un început al discuțiilor. Înalții Prelați sunt invitați să-și expună un punct de vedere asupra art.9 și a conceptelor de lucru prezentate; în continuare dl. președinte face o sinteză a art.9; alin.(1) se referă expres la Religie ca disciplină școlară; în textul Legii nr.84/1995 se precizează că deși Religia era inclusă în planul de învățământ (în învățământul primar – obligatoriu, în învățământul gimnazial și liceal – facultativ), în Ordonanța de urgență nr.36/1997 nu se mai face nici o precizare asupra acestei discipline; ca prim punct de discuție, Domnia Sa propune statutul acestei discipline; au sosit la comisie o serie de amendamente, care vor fi luate în discuție în ordinea înscrierii lor; în conceptele de lucru s-a introdus un concept al proporționalității, care se referă la rețeaua de învățământ, număr de școli, număr de credincioși; trebuie găsită calea cea

mai înțeleaptă pentru vot; dl. vicepreședinte Ferenc Asztalos propune să se dea cuvântul invitaților în ordinea prezentării.

IPS Daniel Ciobotea dorește să precizeze că textul din Ordonanța nr.36, referitor la art.9, creează posibilitatea unei relativizări a Religiei în școală; se constată o marginalizare a Religiei în școală; datorită programelor încărcate, orele de Religie sunt apasate la terminarea orelor de curs; se constată diminuarea importanței Religiei în școală și continuitatea și seriozitatea cu care este privită; în aceste condiții Domnia Sa preferă textul din Ordonanță.

IPS Ioan Robu subscrie la cele spuse de IPS Daniel Ciobotea arătând că Religia este esențială ca domeniu de educație și nu trebuie să fie mai prejos de alte sectoare educaționale; consideră că alegerea părinților sau elevilor este o alegere care nu vine în contradicție cu nici un articol din Constituție; este de acord cu textul din Ordonanța nr.36/1997.

Dl. prof. Elek Tokeș propune Religia pentru clasele I-VIII – obligatoriu și pentru liceu – opțional.

Dl. deputat Sorin Stănescu arată că textul Ordonanței nu prevede obligatoriu Religia ca disciplină de studiu.

Dl. președinte Anghel Staciu consideră că este corectă observația d-lui deputat Sorin Stănescu.

IPS Alexandru Mesian propune Religia ca disciplină școlară la toate nivelele.

IPS Gyorghy Jakubinyi este de părere că Ordonanța nr.36/1997 exprimă în mod excelent ca Religia să fie o disciplină școlară.

Domnul Aurel Gacea precizează că reprezintă un cult umanitar și în anumite zone nu există elevi pentru constituirea unei clase; propune ca notele să fie aduse de reprezentanții bisericii baptiste și să fie trecute în catalog, acest lucru să fie valabil pentru toate bisericile minoritare.

Domnul Ablachim Ibrachim se alătură d-lui Aurel Gacea; și cultul musulman are în multe școli un număr mic de elevi, de aceea este de acord să se dea

posibilitatea reprezentanților cultului să aducă notele la școală pentru încheierea situației la orele de religie.

Dl. consilier Cătălin Baba susține punctul de vedere al Ministerul Educației Naționale prezentat.

Dl. deputat Virgil Petrescu consideră că sintagma “obligatoriu” are două conotații, este inclus în planul de învățământ și dacă în planul de învățământ are caracter obligatoriu.

Dl. președinte Anghel Stanciu precizează că această posibilitate pe care a dat-o Ordonanța a fost fructificată de minister printr-un ordin care prevede că Religia nu este obligatorie.

Dl. deputat Gheorghe Tarna se declară pentru introducerea Religiei în planul de învățământ, care contribuie la formarea elevilor; consideră că textul din Legea nr.84/1995 corespunde în totalitate și optează pentru el.

Dl. deputat Gheorghe Secară distinge patru mari probleme: 1) includerea sau nu în planul de învățământ a Religiei; 2) stabilirea statutului disciplinei Religie; 3) cine alege pentru elev dacă frecventează sau nu; 4) ce se întâmplă cu elevul dacă nu dorește să studieze această disciplină; optează pentru varianta 2 din conceptul de lucru cu modificarea “solicitare scrisă”.

Dl. secretar general Horia Gavrilă arată că Ordonanța nr.36/97 lasă o mulțime de interpretări și de aceea trebuie menționate situațiile de excepție.

D-na deputat Mariana Stoica crede că textul din Legea nr.84/1995 este acoperitor.

Dl. deputat Romulus Raicu spune că a fost multă ambiguitate la început în predarea Religiei în școli; propune ca textul să fie clar, să nu lase loc la interpretări; orele de Religie trebuie să se desfășoare în spațiul școlar, nu în biserici.

D-na deputat Ecaterina andronescu dorește să precizeze că optează pentru Legea nr.84/1995, legiuitorul a gândit statutul Religiei cât și posibilitățile de

acoperire a orelor; când disciplina este opțională, titularul are mai multă grijă să facă ora mai atractivă.

Dl. Episcop Csiha Kalman propune ca Religia să fie obligatorie la clasele I-VIII și opțională la liceu.

IPS Daniel Ciobotea menționează că este recunoscut faptul că trăim într-un popor cel mai religios din Europa Răsăriteană și de aceea trebuie păstrată demnitatea ca învățământul religios să nu fie impus; în practică experiența arată că apare ruperea continuității în învățământul elevului; nici celelalte culte nu doresc ca Religia să fie predată în mod constrângător; în acest moment pentru licee nu există personal, dar sunt multe facultăți care formează cadre; vârsta de liceu este cea mai critică și nu trebuie lăsat elevul fără o prezență religioasă.

Dl. președinte Anghel Stanciu face o sinteză a discuțiilor: o primă idee s-a conturat segmentarea – învățământul primar, obligatoriu; gimnazial, opțional, liceal, facultativ; a doua idee ar fi învățământul primar-gimnazial, obligatoriu, liceal – opțional sau facultativ; altă idee era aceea a nefragmentării.

Dl. secretar de stat Gheorghe Anghelescu dorește să precizeze că la nivelul țării se cere Religia la toate formele de învățământ, există cerințe la nivelul maselor.

Dl. președinte Anghel Stanciu supune votului varianta globală, integrală, care se aprobă cu 11 voturi pentru, 6 împotriva și 3 abțineri.

Se continuă cu alin.(2) din Varianta 2 – concept de lucru, care se aprobă cu 16 voturi pentru și 2 abțineri.

Dl. vicepreședinte Ferenc Asztalos ține să reamintească – legat de procedură – să nu se facă abstracție de amendamentele depuse.

Se continuă cu alin.(2) care se referă la învățământul teologic; dl. președinte Anghel Stanciu prezintă ideea proporționalității reprezentării cultelor și susținerea materială de către stat.

Dl. deputat Ionel Marineci este de părere că nu are rost să se prevadă în legea învățământului o responsabilitate pentru culte, dacă vor cultele să-și facă școli, pot să-și facă.

IPS Ioan Robu arată că școlile catolice au respectat programele de învățământ ale statului, nu era nici o diferență decât educația catolică, transmiterea unei educații catolice.

Dl. vicepreședinte Ferenc Asztalos consideră că s-a alunecat pe o pantă puțin importantă, finanțarea acestor structuri; există țări (Olanda, Belgia) în care statul ține cont de pluralism; problema nu este proporția ci principiul (Constituția art.20); prin decretul 167/1948 au fost naționalizate 1500 de școli confesionale.

Dl. președinte Anghel Stanciu prezintă realitatea din Irlanda unde s-au făcut școli confesionale.

Dl. Episcop Csiha Kalman precizează că din punct de vedere material nu costă mai mult statul; referitor la drepturile omului fiecare are dreptul să trimită copilul să studieze unde dorește; susține ca statul să restituie toate imobilele confiscate.

IPS Daniel Ciobotea propune adăugarea următorului text: “învățământ particular confesional”.

Dl. deputat Becsek Garda Dezideriu Coloman susține textul din Ordonanța nr.36/1997.

Dl. deputat Petre Țurlea susține amendamentul pe care l-a depus, de eliminare a structurilor de învățământ laic, care ar duce la o structură paralelă cu statul; se încalcă Constituția prin învrăjbirea cultelor; această formulă trebuie eliminată, deoarece duce la disoluția statului unitar român.

Dl. deputat Vasile Berci consideră că se desprind două concepte: învățământul confesional și învățământul laic; în statele occidentale există toate confesiunile și etniile; este împotriva segregării, deoarece este non-modern; referitor la

retrocedarea spațiilor, nu va fi rezolvată de acest articol de lege, e nevoie de înțelepciune, va fi o șansă a învățământului în acest stat.

Dl. deputat Romulus Raicu pledează pentru structurarea pe două segmente: laic și teologic; învățământul confesional a avut o justificare cândva, nu este cazul să se înființeze acum un învățământ laic în cadrul învățământului confesional.

Dl. președinte Anghel Stanciu supune votului cele două teze separate care s-au desprins în urma discuțiilor “învățământ laic și învățământ teologic” și sunt aprobate în unanimitate de voturi.

Dl. deputat Aureliu Săndulescu susține amendamentul depus în data de 3 februarie a.c., care prevede prezervarea identității culturale etnolingvistice pe teritoriul României; retrocedarea imobilelor nu face obiectul legii și Comisiei noastre.

D-na deputat Ecaterina Andronescu atrage atenția să nu se confunde înființarea rețelei școlare cu elaborarea programelor.

Dl. Deputat Alexandru Ionescu nu este de acord cu introducerea formulării de “proporționalitate” deoarece seamănă cu “numerus clausus” din timpul lui A.I.Cuza.

Propunerea d-lui Aurel Gacea de a se scoate sintagma de proporționalitate din textul alineatului nu se aprobă cu 12 voturi împotriva și 4 pentru.

Dl. președinte Anghel Stanciu supune la vot propunerea de text a d-lui deputat Gheorghe Secară; alin.(1) se aprobă cu 12 voturi pentru, 2 împotriva și 4 abțineri; alin.(2) se aprobă cu 13 voturi pentru, 3 împotriva și 2 abțineri; alin.(3) se aprobă cu 11 voturi pentru 4 împotriva și 3 abțineri.

IPS Daniel Ciobotea propune introducerea în interiorul alineatului (3) a sintagmei “activitatea social-misionară a cultelor”; se aprobă cu 19 voturi pentru și 2 împotriva.

Dl. deputat Alexandru Ionescu dorește să se menționeze faptul că s-a revenit asupra votului alineatului, care s-a modificat prin introducerea propunerii IPS Daniel Ciobotea.

D-na deputat Mariana Stoica propune un amendament pentru alin.(4) ?

Dl. președinte Anghel Stanciu supune la vot amendamentul d-nei deputat Mariana Stoica, care se aprobă cu 17 voturi pentru, 2 împotriva și 1 abținere. Apoi, supune votului art.9 în întregime, care se aprobă cu 16 voturi pentru, 2 împotriva și 3 abțineri.

Se continuă cu Cap.Dispoziții finale și tranzitorii, unde va trebui să se definească conceptul de “multiculturalitate”

Dl. vicepreședinte Ferenc Asztalos este de părere că acest concept de multiculturalitate este un non-sens.

Dl. președinte Anghel Stanciu, împreună cu dl. vicepreședinte Gheorghe Secară propun următorul text:

“**Art...** În sensul prezentei legi, prin instituție de învățământ superior multiculturală se înțelege acea instituție în care, predarea se face, pe lângă limba română, și, eventual, limbi de largă circulație internațională, și în limbile minorităților naționale.” Acest text se aprobă cu 10 voturi pentru, 2 împotriva și 3 abțineri.

În continuare dl. președinte Anghel Stanciu supune votului final, raportul, de ansamblu, asupra proiectului de Lege pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului, nr.36/1997, privind modificarea și completarea Legii învățământului nr.84/1995, așa cum a rezultat în urma votului Comisiei pe fiecare articol în parte. Din cei 15 deputați prezenți în sală, 12 votează pentru, ceilalți membri ai Comisiei în număr de 3, nu au participat la vot, fiind prezenți în sală. În această situație, dl. președinte Anghel Stanciu, face precizarea că votul este valabil, exprimat în conformitate cu Regulamentul Camerei Deputaților.

PREȘEDINTE

SECRETAR

Prof.univ.dr.ing.Anghel Stanciu

Prof.univ.dr.ing.Ecaterina Andronescu

